

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

provincie
Oost-Vlaanderen

Samenvatting goedgekeurde plattelandsprojecten 2021

Beestig Leven

Promotor: Hogeschool Gent

Beestig leven is een participatief landbouweducatieproject tussen Oost-Vlaamse landbouwers, leerkrachten én kinderen, begeleid door de HOGENT en het Plattelandscentrum. Beestig leven wil kinderen tussen 8 en 12 jaar informeren rond biodiversiteit op en rond het veeteeltbedrijf, klimaatimpact, het gedrag en de behoeften van landbouwdieren, en hen in contact brengen met landbouwbedrijven waar ze door interactieve didactische methoden zelf de inspanningen die gebeuren om aan deze uitdagingen tegemoet te komen kunnen ervaren.

Er wordt regelmatig negatieve info over dierlijke productie verspreid die niet altijd onderbouwd is, en waar vanuit de sector vandaag weinig tegengewicht gegeven wordt. Deze negatieve stroom zorgt voor een vervreemding van en negatieve perceptie van dierlijke productie in de maatschappij.

Dit project wil de uitdagingen en inspanningen van de hedendaagse veeteelt op een evenwichtige manier belichten, en onder de aandacht brengen. Het letterlijk of figuurlijk ontsluiten van landbouwbedrijven door deel te nemen aan landbouweducatie vergroot het vertrouwen tussen landbouwer en buurtbewoner en de sociale cohesie in plattelandsgemeenschappen, verbetert het imago van de dierlijke sector, en maakt duurzame landbouwinitiatieven toegankelijker.

Concreet ontwikkelt dit project in een co-creatief proces met 5 stappen, minstens 5 aantrekkelijke, activerende educatieve pakketten die onmiddellijk ingezet kunnen worden op een landbouwbedrijf of in de klas.

Sociale Kruidenier Lokeren versterken door buurtgericht en outreachend werken

Promotor: Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn van Lokeren

Met de opstart van een sociale kruidenier beoogt de stad Lokeren een breed en integraal antwoord op de problematiek van voedselhulp: naast algemene armoedepreventie ook activering op maat (sociale kruidenier als sociale tewerkstellingsplaats), gezondheidspreventie, energiepreventie, participatie van mensen in armoede, duurzaam (her)gebruik, netwerkontwikkeling en ontmoeting van kansengroepen en mensen in armoede. De Coronacrisis maakte opnieuw duidelijk dat het doelpubliek de weg naar de hulpverlening niet of moeilijk vindt. Met dit project wil men de sociale kruidenier van bij de opstart maximaal toegankelijk maken voor de doelgroep door middel van buurtgericht en outreachend werken en dit op diverse sporen:

1. Werken op meerdere locaties, gekende plaatsen met een lage drempel, zoals lokale verenigingen.
2. Gebruik maken van bestaande lokale netwerken (Voedselteams, letsgroepen,
3. Betrekken van lokale handelaars en korte keten
4. Creëren van ontmoetingskansen (aan voedselhulp) waar doelgroep en hulpverlening elkaar vinden.

De sociale kruidenier zal vanuit 1 centrale (ontmoetings)plaats vertrekken, maar met antennepunten in de buurten en wijken en/of de opstart van een mobiele werking en/of ontmoetingsverkoopdagen binnen lokale werkingen.

Toren-Breed. Samen kerken nieuw gebruiken

Promotor: Provincie Oost-Vlaanderen

Hoe kan een herbestemming van een kerk leiden tot gemeenschapsvorming en een fysiek en mentaal verankerde ontmoetingsplaats in het dorp? Hoe kan dit gemeenschapsgebruik duurzaam en inclusief zijn en zo een antwoord bieden op de verbrokkeling van sociale cohesie en de kwetsbare positie van een toenemende groep mensen? Hoe maak je het kerkgebouw hiervoor toegankelijk en hoe zorg je ervoor dat dit gebruik levensvatbaar wordt?

Dit project wil lokale besturen, middenveldorganisaties en -initiatieven van en in Oost-Vlaamse plattelandsgemeenten hierin ondersteunen en begeleiden, zodat ze gefaseerd van start kunnen gaan met het nieuwe gemeenschapsgebruik van hun kerk. Dit doen we door een lerend netwerk op te starten over de hele provincie en via een procesbegeleiding op maat in drie plattelandsdorpen.

Ontharden, vergroenen en verfraaien wegzate dorpskern te Sint-Martens-Lierde

Promotor: Gemeente Lierde

In het kader van het plattelandsontwikkelingsproject wenst de gemeente de wegzate op wandelafstand van de oude kerkwijk te Sint-Martens-Lierde te ontharden, vergroenen en verfraaien en in te richten als ontmoetingsplaats in samenspraak met burgers, adviesraden en natuurverenigingen. Ontharden en vergroenen zijn belangrijk voor de klimaatbestendigheid, het beheersen van de gevolgen van de klimaatverandering, het verhogen van de leefkwaliteit en het verbeteren van de leefomgeving. Bijkomend wensen ze door middel van burgerparticipatie het maatschappelijk draagvlak te vergroten, de kwaliteit van het beleid te verbeteren en finaal tot een voldragen ontwerp te komen. Aldus binnen het project staat klimaatbestendigheid, welzijn en verbinding centraal.

Herinrichting dorpskern Nukerke

Promotor: Gemeente Maarkedal

Met de heraanleg van de dorpskern in Nukerke wil de gemeente een aangename en groene ontmoetingsruimte creëren voor omwonenden en bezoekers. Momenteel zijn verharde oppervlaktes en parkeerplaatsen er beeldbepalend vanuit alle toegangswegen. De stenige aanblik zorgt voor een onaantrekkelijke eerste indruk. Met de heraanleg van de dorpskern willen ze in grote mate gaan ontharden en vergroenen. Op die manier wensen ze een groene en gezellige sfeer te creëren. Het landelijke en groene karakter van de omgeving zal versterkt worden en doorgetrokken worden naar de dorpskern. Door het creëren van ruimere groenzones, met diverse tracés voor de zwakke weggebruiker en picknickelementen die ruimte bieden voor verpozing, willen ze een echte ontmoetingsplek creëren. Tegelijk zal het vergroende plein ruimte bieden voor diverse activiteiten en feestelijkheden, zoals kermissen en marktjes, wat de sociale cohesie in het dorp zal versterken.

Waar bewoners en bezoekers momenteel eerder vluchtige passanten zijn en het dorpsplein vooral gebruikt wordt als parkeerplaats om een wandel- of fietstocht aan te vatten, zal de dorpskern na de heraanleg met aangename rustpunten uitnodigen tot ontmoeting en beleving.

Door het optimaliseren van de omgeving, het verzachten, vergroenen en meer toegankelijk maken van de dorpskern willen ze de sociale cohesie verhogen en Nukerke kansen bieden om weer een bruisend, groen en landelijk dorp te worden.

Herinrichting kerkplein Hansbeke

Promotor: Stad Deinze

De dorpskernvernieuwing in Hansbeke is in volle uitvoering en is het resultaat van een participatief planproces van de stad met de bewoners van het dorp. De heringerichte dorpskern (beschermd dorpsgezicht) versterkt de identiteit van het dorp, zorgt voor een nieuwe dynamiek en bevordert de sociale cohesie van het dorp.

Het kerkplein wordt heringericht als groene rust- en ontmoetingsplaats die multifunctioneel gebruikt kan worden. Hierdoor ontstaan nieuwe mogelijkheden om de lokale inwoners op een kwalitatieve plek samen te brengen; iedereen bij kermissen en dorpsfeesten, de jongeren tijdens vakanties en na schooltijd, de ouderen en volwassenen in een groene rustplek.

Het masterplan dorpskernvernieuwing Hansbeke heeft een groot lokaal draagvlak doordat deze het resultaat is van een ontwerpproces dat tot stand gekomen is na een gedreven participatieproject met de bewoners van het dorp.

Uitkijktoren Plus

Promotor: Gemeente Kruisem

De uitkijktoren van Kruishoutem is in dermate slechte staat dat ze vervangen moet worden door een nieuwe. De toren was een populaire bestemming voor zowel toeristen als inwoners maar de site errond werd nooit kwaliteitsvol aangelegd. Het gemeentebestuur van Kruisem wenst deze toren in eer te herstellen door het plaatsen van een nieuwe. Maar ook de onmiddellijke omgeving errond wil men deze keer op een duurzame manier aanleggen opdat ze een toegankelijke, aantrekkelijke en gezellige ontmoetingsplaats wordt waar zowel buurtbewoners, inwoners van Kruisem als toeristen even kunnen verpozen en genieten van het uitzicht en elkaar.

De samenwerking met lokale kunstenaars en het plaatsen van educatieve elementen, samen met het kunstige bouwwerk van de nieuwe toren, zullen de locatie een uniek karakter geven.

Groen buurt- en ontmoetingspark Sint-Denijs-Boekel

Promotor: Gemeente Zwalm

Men wenst van de stationsbuurt in Sint-Denijs-Boekel een aangename ontmoetingsplek te maken voor mens en dier. De buurtbewoners, de senioren, de pendelaars en de hondeneigenaars zullen samen met de insteek van RLVA, Natuurpunt en HoGent een plek ontwerpen waar aandacht is voor biodiversiteit, klimaat en duurzaamheid. Hiervoor zal een deel van de site onthard worden, zal een insectvriendelijke plantenkeuze gemaakt worden, en zal onderzocht worden of het inrichten van een hondensnuffelweide tot de mogelijkheden en wensen behoort.

Dit participatieve traject zal uitmonden in een buurtversterkende omgeving die ook dient als inspiratie voor milieuvriendelijke bewustwording.

Klimaatrobuuste en veerkrachtige bossen voor het Waasland

Promotor: Bosgroep Oost-Vlaanderen Noord

Naaldbossen op zandgrond zijn door klimaatverandering ernstig bedreigd. Verdroging maakt ze in het bijzonder gevoelig voor schorskevers die ganse opstanden laten afsterven. Een achterstallig beheer in vele naaldbossen maakt dat deze bossen zonder menselijke ingreep niet kunnen herstellen. Willen we het bosareaal in het Waasland duurzaam behouden in de toekomst dan moet een actief omvormingsbeheer gevoerd worden in de private bossen. De Bosgroep Oost-Vlaanderen Noord vzw wil het omvormingsbeheer bij de private eigenaren

aanwakkeren en een Bosomvormingsvibe in het Waasland creëren. Ze heeft als doel om in 2,5 jaar, 50 ha aangetast bos aan te pakken en om te vormen tot standplaatsgeschikt en klimaatrobuust bos. Een schaalvergroting die absoluut nodig is gezien de huidige plaagdruk en klimaatverandering. Door intensieve begeleiding op maat en een gebundelde aanpak per bosgebied moet bosomvorming voor elke private boscoprichter een haalbare kaart worden. De bosgroep Oost-Vlaanderen Noord vzw wil hierbij tegemoet komen aan het ontbreken van kennis. Ze wil de garantie op kwaliteitsvol werk tegen betaalbare prijzen garanderen. En ze wil een oplossing bieden aan de extreem hoge kostprijzen die met bosomvorming gepaard gaan.

Biodivers groen: klimaatrobuust en budgetvriendelijk

Promotor: Proefcentrum voor Sierteelt vzw

Tuinen en openbaar groen bieden nog veel potentieel om de biodiversiteit op het Oost-Vlaamse platteland te verhogen. De professionele groensector, nl. gemeentelijke groendiensten, landschaps- en tuinarchitecten en tuinaannemers, is klaar om een transitie te maken naar meer biodiverse inrichting van groenzones en tuinen, maar is nog op zoek naar kennis en kosteninschattingen om dit in de praktijk te realiseren. Dit project speelt hierop in door de huidige kennis en praktijkvoorbeelden rond biodiverse beplanting voor ontwerp, aanleg en beheer te bundelen en uit te wisselen, en actief te implementeren bij de professionele Oost-Vlaamse groensector en hun stakeholders (sientelers, projectontwikkelaars, ontwerp bureaus en de onderwijsopleidingen). Via demonstratieve groenzones, een beslissingsmatrix, een rekentool voor beheer en aanlegkosten, vormingen, online en offline disseminatie en virtuele rondleidingen krijgen groenvoorzieners tools om hier zelf mee aan de slag te gaan.

Samen+Werken aan het landbouwlandschap in Rodeland

Promotor: Bosgroep Midden Oost-Vlaanderen vzw

Binnen het Rodelandproject (www.rodeland.be) zijn er in overleg met de betrokken actoren al verschillende actiepunten opgesteld waarrond men de komende jaren willen werken. Binnen dit project wil men samen met de lokale landbouwers kunnen werken rond bodemkwaliteit, bloemenranden en kleine landschapselementen. Men gaat de reeds aanwezige kennis bij de partners verspreiden onder de landbouwers via artikels, demodagen, in een latere fase willen ze met de geïnteresseerde landbouwers een advies op maat van het bedrijf opstellen. Na overleg met de landbouwers zullen ze ook concrete maatregelen gaan toepassen zodat ze ook op bedrijfsniveau de maatregelen kunnen demonstreren en zo meerdere landbouwers kunnen overtuigen. Er is daarbij ook aandacht voor nieuwe technieken en innoverende maatregelen. Op deze manier wil men werken aan een duurzaam, biodivers en klimaatrobuust platteland.

Tuin van de Toekomst

Promotor: Provincie Oost-Vlaanderen

Via samenwerking met het Proefcentrum voor Sierteelt en de 57 Oost-Vlaamse lokale besturen wil het project 'Tuin van de Toekomst' bijdragen aan een mentaliteitswijzing inzake particuliere tuinen. De huidige tuintrends focussen op verharding en er is te weinig aandacht voor biodivers en inheems groen. Indien private tuinen in de toekomst natuurlijker worden ontstaat zonder zware financiële inspanningen vanwege overheden, een nieuw geaggregeerd en klimaatrobuust natuurtuinengebied dat zo'n 10% van de Oost-Vlaamse grondoppervlakte beslaat. Er dient daarom draagvlak gecreëerd voor natuurlijke tuinen waarin natuurlijke processen toegelaten worden. Dit project zet in op het klimaatrobuust maken van private tuinen, hetgeen ook de land- en tuinbouw en de imkerij in de regio ten

goede komt. Via inheemse plantenkeuze en ontharding kan de particuliere tuin beter harmoniëren met het omliggende landschap, waardoor zowel de beeldkwaliteit van de omgeving als de biodiversiteit toeneemt. Qua soortenrijkdom zullen vooral (bestuivende) insecten, vogels, kleine zoogdieren of amfibieën meer kansen en ruimte krijgen. Een natuurlijke omgeving, zowel in buitengebied als in verstedelijkte kernen, draagt ook bij aan het welbevinden van de bewoners en is aantrekkelijk voor bezoekers. In deze subsidieaanvraag wordt gefocust op de inzet van communicatie om een zo breed mogelijk publiek te informeren en te sensibiliseren tot klimaatgerichte actie in de eigen tuin.

Klimaatneutrale bedrijven dankzij koolstofopslag in boslandbouw **Promotor: BOS+ Vlaanderen**

Met dit project willen ze het mogelijk maken dat Oost-Vlaamse bedrijven en burgers hun CO₂ uitstoot compenseren door te investeren in koolstofopslag via lokale agroforestryprojecten bij Oost-Vlaamse landbouwbedrijven. Dit doen ze door een tool te lanceren (binnen het Treecological platform die enerzijds landbouwers ondersteunt bij het maximaliseren van koolstofopslag op hun bedrijf en die anderzijds burgers en bedrijven de kans biedt om hun CO₂ uitstoot te compenseren door te investeren in deze landbouwbedrijven. Hierbij zal de focus liggen op boslandbouw, beter gekend als agroforestry, want agroforestry biedt hiervoor grote opportuniteiten.

Volgende concrete acties zullen we ondernemen:

- Theoretische kwantificatie koolstofopslag in verschillende types agroforestry in Oost-Vlaanderen
- Monitoring koolstofopslag op Oost-Vlaamse agroforestry percelen (zowel bestaande agroforestry
- percelen als nieuw gerealiseerde binnen dit project)
- Landeigenaars en -gebruikers informeren over de mogelijkheden van agroforestry voor koolstofopslag
- Opnemen agroforestry als mogelijkheid voor CO₂ compensatie op het treecological platform
- Uitwerken en begeleiden van concrete cases en samenwerkingen tussen landbouwers en
- bedrijven
- Promoten van het verdienmodel koolstofopslag in boslandbouw via het Treecological platform